

Näkökulmia tehtävien ja kuvien käsittelyyn

Tehtävä 1

Mitä piirteitä hyvään hallintoon kuuluu?

- avoimuus ja asiakirjojen julkisuus
- esteellisyysmääräykset: viranomaisen ei saa osallistua sellaisen asian käsittelyyn, joka voi tuottaa hänelle tai hänen lähisukulaisilleen hyötyä tai jota hän ei pysty käsittelemään puolueettomasti
- yhdenvertaisuuden kunnioitus, kansalaisia tulee kohdella tasapuolisesti
- asiakkaiden oikeuksien kunnioitus
- palvelualltius ja ihmisten neuvonta
- muutoksenhakuoikeus viranomaisten päätöksiin

Tehtävä 2

Mitä eroa on seuraavilla käsitteillä.

a) hallintolaki – hallintoasia

- Hallintolaki määrittelee hallinnon periaatteet, kuten ihmisten kohtelemisen yhdenvertaisina.
- Hallintoasia on viranomaisen käsittelemä yksittäinen asia, esimerkiksi rakennusluvan myöntäminen.

b) yhdenvertaisuusperiaate – esteellisyys

- Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan viranomaisten tulee käsitellä ihmisten asioita tasapuolisesti.
- Esteellisyysperiaate kieltää viranomaista käsittelemästä asiaa, jonka käsittely voi tuottaa hänelle tai hänen lähisukulaisilleen hyötyä tai jota hän ei pysty käsittelemään puolueettomasti

c) katselmus – päätös

- Katselmus on viranomaisen tekemä tarkastus paikan päällä tilanteen selvittämiseksi.
- Päätös on viranomaisten tekemä hallintoasian ratkaisu, johon tulee liittää muutoksenhakuohjeet.

d) oikaisuvaatimus – kantelu

- Oikaisuvaatimus on ihmisen oikeus hakea muutosta viranomaisen päätökseen.
- Kantelu on viranomaisen päätöksestä tai laiminlyönnistä tehtävä valitus.

Tehtävä 3

Miten asiakkaiden näkökulma on otettu huomioon hallintolaissa?

- Asia tulee käsitellä mahdollisimman nopeasti.
- Käittely on tehtävä viranomaisten antamassa ajassa ja asiakkaalla on oikeus saada tietoa asian käsittelystä.
- Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan viranomaisten tulee käsitellä ihmisten asioita tasapuolisesti.
- Viranomaisten tulee toimia puolueettomasti ja jäädä tarvittaessa itsensä asian käsittelyssä.
- Viranomaisilla tulee olla riittävät tiedot, jotta hän voi ratkaista asian.
- Päätökseen tulee liittää tieto valitusmahdollisuudesta.
- Viranomaisen tulee neuvoa asiakirjojen, myös valituksen, tekemisessä.
- Viranomaisten tulee tiedottaa ihmisiä, joita päätöksen voidaan olettaa koskettavan. Tarvittaessa heille tulee antaa mahdollisuus ilmaista mielipiteensä hallintoasiasta.
- Viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Tehtävä 4

Pohdi, mitä toimivan hallinnon periaatteita seuraavat kohdat edustavat.

a) Viranomaisen on tarvittaessa neuvottava asiakasta.

- palvelualltius

b) Viranomaisen ei voi käsitellä asiaa, jossa hän on jäävi.

- yhdenvertaisuusperiaate

c) Viranomaisten päätökset ovat julkisia, ellei tiedonsaantia ole laissa erikseen rajoitettu.

- avoimuusperiaate

Tehtävä 5

Esseetehtävä: Mitä oikeusturvakeinoja kansalaisella on, kun hän katsoo viranomaisen toimineen väärin tai vastoin hänen oikeuksiaan?

(yo-tehtävä, kevät 2009)

- Kansalaisen oikeusturvakeinoja ovat:
 - oikaisuvaatimus
 - valitukset: hallinto- tai kunnallisvalitus
 - kantelu
- Oikaisuvaatimus on yleensä ensimmäinen päätöksen muuttamiseen liittyvä toimi. Se tehdään yleensä 30 päivän kuluessa viranomaisen päätöksen saapumisesta.
- Oikaisuvaatimuksessa tulee yksilöidä tarkasti, mihin päätökseen haetaan oikaisua ja millä perusteilla.
- Oikaisuvaatimuksen jälkeen voi valittaa oikaisuvaatimuksen kielteisestä päätöksestä. Tätä valitusta kutsutaan hallintovalitukseksi.
- Valitusviranomaisia ovat esimerkiksi hallinto-oikeudet, verotusasioissa verotuksen oikaisulautakunta ja mahdollisesti korkein hallinto-oikeus.
- Kantelun voi tehdä, jos katsoo virkamiesten toimineen väärin tai tehneen väärän päätöksen. Kantelun voi tehdä kuka tahansa.
- Viranomaisten toiminnasta, perustuslain vastaisuudesta tai yhdenvertaisuusperiaatteen loukkauksista voi valittaa oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle.
- Kansalaisten mahdollisuus valittaa komissioon ja EY-tuomioistuimeen kotimaan ja unionin viranomaisten toiminnasta.
- Vastauksessa voi olla pohdintaa oikeusturvakeinojen merkityksestä hyvän hallinnon piirteinä.

Tehtävä 6

Maria voitti hallinto-oikeudessa riitansa kotikuntaansa vastaan. Hallinto-oikeus velvoitti kunnan maksamaan Marialle oikeudenkäyntikuluja 4 000 euroa. Veroviranomaiset katsoivat, että kuluihin sisältynyt 2 500 euron palkkiovaatimus oli veronalaista tuloa. Maria valitti asiasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen, koska hänen mielestään kyseisen summan tuli olla verovapaata vahingonkorvausta.

a) Miten korkeimman hallinto-oikeuden tulisi asia mielestäsi ratkaista?

- Opiskelijan oma vastaus.

b) Selvitä, miten korkein hallinto-oikeus asian päätti (KHO 2.3.2017/889).

- Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan palkkion perusteena oli Marian tekemä työ, joten se oli veronalaista tuloa, josta tulee toimittaa ennakonpidätys.
- Päätös syntyi äänin 4–1.

Tehtävä 7

Etsi Edilex-sivuston uutisia, joiden aiheena on korkeimman hallinto-oikeuden päätökset viranomaistoiminnan julkisuutta koskevissa asioissa.

a) Millaisia asioita uutisissa tulee esille?

- Opiskelijan oma vastaus.

b) Valitse kolme mielestäsi mielenkiintoista uutista. Perustele valintasi.

- Opiskelijan oma vastaus.